

VNIVERSITAT DE VALÈNCIA

Investidura com a Doctor "Honoris
Causa" per la Universitat de València a
Vicent L. Montés Penadés

Discurs del Sr. Rector Francisco Tomás Vert

València, 3 desembre de 2009

VNIVERSITAT ID VALÈNCIA
EL RÈCTOR.

Sra. Secretària General,
Excmo. Sr. Presidente de la Sala 1ª del Tribunal Supremo,
Excmo. Sr. Rector Magfco. de la Universidad de Murcia,
Honorable Sra. Consellera de Justícia i Administracions Públiques,
Autoritats,
Membres de la Comunitat Universitària,
Amigues i amics,

De vegades, la vida presenta situacions curioses i una mica desordenades que cal posar en ordre. De vegades, la vida va per estranys viaranys i no reconeix prou qui hi transita. De vegades, la vida és un camí de paradoxes i només hi parem esment quan ens aturem un moment. Ni la universitat ni aquesta Universitat són alienes a situacions curioses, a estranys viaranys o a realitats rares i paradoxals. A una d'aquestes realitats una mica anòmala hem posat avui final en rebre en aquest Claustre de doctors el prof. VICENTE LUIS MONTÉS PENADÉS com a doctor *honoris causa*.

La mort que, com en l'elegia de Miguel Hernández, també ací va aixecar d'hora el vol, no ha volgut que pugua ser físicament entre nosaltres per ser investit; però, em consta que va morir amb la immensa il·lusió de poder rebre aquesta investidura doctor *honoris causa* per la seua Universitat.

Molts dels qui esteu ací asseguts per dret propi, com a doctors de la Universitat de València, gairebé una trentena, ho esteu i ho sou per la mà mestra i segura del prof. Montés Penadés; i la cosa curiosa, el cas estrany, és que paradoxalment ell no era membre d'aquest Claustre universitari de doctors, sinó del de la Universitat de Bolonya, on es va doctorar el 1969 sota la direcció del prof. Bassanelli. Normalment són els fills els que tornen a la casa del pare; ara, tanmateix, han estat els fills els qui

han cridat al pare, els qui han volgut que el pare vinguera a casa seua, i que ho fera per dret propi i pel camí de l'honor acadèmic i de l'excel·lència universitària.

La Universitat de València ha impartit ininterrompudament (excepte en els tristos períodes de tancament de les universitats) la disciplina del dret civil des de la seua fundació, fa més de 500 anys. En aquest Paranimf teniu els quadres d'alguns dels seus catedràtics més destacats i els seus noms. Coneixem tots els catedràtics, des del primer, el mestre Miranda, fins als darrers. Sempre hi ha hagut grans catedràtics de dret civil. Si em permeteu citar-ne algun d'ells, assenyalaria:

1. GREGORI MAIANS I CISCAR, que va ser un dels grans humanistes espanyols i internacionals.

2. NICOLAU MARIA GARELLY, que explicava en aquestes aules dret civil i la Constitució del 1812. Va ser autor de l'inconclús projecte de codi civil del 1821. Després de la mort de Ferran VII, va ser ministre de Gràcia i Justícia i la seua signatura figura al peu del decret que va abolir definitivament la Inquisició. Com el prof. Vicente Montés, va ser magistrat de la Sala Primera del Tribunal Suprem, el qual va presidir durant un temps.

3. JOAN SALA, que coneixeu com el paborde Sala, va ser autor d'una obra de gran difusió a Espanya i a l'Amèrica del Sud i text d'ensenyament obligatori durant gairebé tot el segle XIX. L'obra es titulava *Ilustración del derecho real de España* i amb ella es van formar generacions d'estudiants del segle XIX.

4. El prof. CASTÁN TOBEÑAS, que va ser professor d'aquesta Universitat als anys trenta. Va impulsar i va crear la biblioteca de la Facultat de Dret. D'ací, va anar a Madrid, al Tribunal Suprem, primer a la Sala Quarta i, després la Guerra Civil i d'alguns avatars, a la Sala Primera, a la Sala Civil, com Vicente L. Montés. Tothom és conscient de la importància que ha tingut l'obra de Castán Tobeñas en la formació dels civilistes durant la segona meitat del segle XX.

5. Finalment, però no menys important, el prof. LUIS DíEZ-PICAZO, del qual Vicente Montés era, i se'n sentia, deixeble. El prof. Díez-Picazo va ser catedràtic de dret civil en aquesta Universitat als anys seixanta. El seu prestigi ha traspassat les fronteres nacionals. També ha estat magistrat, però del Tribunal Constitucional.

Fa uns anys, el decidit impuls del prof. Montés i del Departament de Dret Civil va fer que la Universitat de València li atorgara el títol de doctor *honoris causa*.

Els citats, i molts d'altres, han estat, com Vicente L. Montés Penadés, grans catedràtics de dret civil d'aquesta Universitat, han estat mestres; el prof. Montés, però, els ha avantatjat en una cosa, va fer una cosa que ningú no havia fet abans a la Universitat de València: el prof. Montés, com ha ressaltat encertadament el Dr. Ángel López en la *laudatio*, ha fet escola, ha creat escola, cosa que significa que va ser capaç d'aglutinar un grup de joves universitaris entorn de la seua figura i els seus coneixements i que aquests van reconèixer el seu magisteri.

Actualment, llenguatge obliga, parlem de grups de recerca, d'investigador principal i de tantes altres expressions que han perdut tot allò que d'acostament humà o de proximitat càlida té l'expressió escola o mestre.

Reconèixer el magisteri d'un altre no és solament un acte d'humilitat i d'admiració intel·lectual del deixeble envers el mestre, sinó també una càrrega per al mestre designat, perquè la noble tasca de formar científicament els altres requereix d'esforç constant i dedicació.

Que desenes de civilistes en aquesta Universitat i en unes altres es reconeguen deixebles de Vicente Montés i el reconeguen, per tant, com el seu mestre, subratlla, que la vocació universitària del prof. Montés ha sigut determinant en la seua vida: Vicente Montés ha estat i és un fill digníssim de la universitat. Significa també una generositat difícilment ponderable, generositat no només intel·lectual, sinó també material, perquè representa dedicar temps, molt de temps, als deixebles. I el temps que es dóna als altres només pot ser temps propi o temps de la família.

Crear escola manifesta també un concepte clar d'universitat que transcendeix la individualitat egoista de l'estudiós o de l'investigador i que tendeix a transmetre i, per tant, a compartir coneixement. Aquesta idea és present de manera permanent en

l'obra i en la vida del prof. Montés. Al costat de la seua creació intel·lectual, es pot trobar moltes obres en què ha fet entrar els seus deixebles, col·locant el seu nom al costat del d'ells. És una idea d'universitat on preval el coneixement i la seua transmissió: una persona amatent a ensenyar i d'altres amatents a aprendre. Junts es fa universitat, perquè es fa comunió de coneixements, engrandint i enfortint la seua dimensió. Una idea d'universitat segons la qual només s'és legítim propietari del coneixement que es transmet, segons la qual la simpatia intel·lectual crea vincles de gratitud i de reconeixement que són indestructibles. Per això, en la cerimònia d'investidura dels doctors es recorda al nou doctor que no oblide mai qui li va ensenyar i que, per molt que siga o que faça en la vida, sempre li deurà respecte i gratitud.

Una altra característica del magisteri de Vicente Montés era la universalitat dels seus coneixements. La seua obra és plena de remissions a estudis històrics, antropològics, econòmics.

El prof. Montés ha creat una escola de civilistes, la seu natural de la qual és el Departament de Dret Civil de la Universitat de València. Ell mateix deia que, com a jurista i com a universitari, aquest era el seu gran actiu. Ara, com el bon llaurador, rep els fruits de més de vint-i-cinc anys de magisteri en la càtedra de Dret Civil d'aquesta Universitat, de compromís amb la universitat, amb els seus deixebles, amb la societat valenciana, amb la seua història, amb el seu dret i amb la seua llengua.

No hi ha dubte que Vicente Montés era un mestre en el sentit més ampli de l'expressió. No es limitava a ensenyar una ciència o una assignatura, sinó a col·locar-se davant aquesta ciència i estimar-la; ensenyava el que no ensenyen els llibres, perquè per a ell el llibre només era el principi de l'aventura del saber, el punt de partida del coneixement, l'instrument que t'ensenyava el que ja se sap. Ensenyava a entendre, i això significa entendre també l'altre, i això esdevé un exercici de tolerància intel·lectual que només els mestres practiquen.

VNIVERSITAT ID VALÈNCIA
EL RÈCTOR

Crec, però, que la projecció intel·lectual de Vicente Montés va més enllà del dret civil. Molts universitaris no civilistes se senten deixebles del prof. Montés i molts d'altres han sentit admiració i respecte per la seua obra. Una bona mostra sou vosaltres, que revestits amb trage acadèmic, que tant estimava el nostre enyorat professor, esteu ací per a acompanyar-lo en el record.

Crec que avui hem fet un acte de just reconeixement acadèmic. Un acte de reconeixement a un mestre universitari dels qui, com diria Vicent Andrés Estellés, “en són parits ben pocs”: deixebles, companys de la Facultat de Dret, de la Universitat de València i d'altres universitats, companys de l'advocacia, degans dels col·legis de professions jurídiques, magistrats de la Sala Primera del Tribunal Suprem, tots esteu ací.

Tots heu vingut en reconeixement a la figura del prof. Vicente Luis Montés Penedés, i això us honora i honora aquesta Universitat. Qui puga dubtar dels mèrits universitaris del prof. Montés, només li calia haver vingut ací i haver vist i escoltat. Como dieu els juristes quan una cosa no necessita cap més prova, *nulla est maior probatio quam evidentia rei*.